

Ràdio Montblanc
Dimecres, 1 de setembre de 2010

Ivana Larrosa homenatja artesans espluguins al Museu de la Vida Rural

Repàs de la trajectòria en forja artística de Cal Biel i de la família Vendrell en pedra, protagonistes de la reconstrucció de Poblet (C)

El proper divendres, 3 de setembre, a dos quarts de vuit de la tarda, s'inaugurarà al Museu de la Vida Rural, de l'Espluga de Francolí, la mostra fotogràfica Seny d'Ivana Larrosa. Es tracta d'una exposició que versa sobre dues nissagues de mestres artesans espluguins, uns dedicats a la forja artística, la família Martí, de Cal Biel, i uns picapedrers i escultors, la família Vendrell, i la relació històrica que han mantingut amb el Monestir de Santa Maria de Poblet. L'acte comptarà amb la presència de Valentí Martí, de Cal Biel, d'Antoni Vendrell i de l'autora de la mostra i serà presentat per Carles Duarte, director de la Fundació Lluís Carulla. L'exposició romandrà oberta fins el diumenge 26 de setembre.

Seny parteix de la relació entre els tres vèrtexs d'un triangle. Per un costat el Monestir de Santa Maria de Poblet, pels altres les dues nissagues protagonistes de la seva reconstrucció artística. Al centre del triangle la convergència de la relació entre tots tres, tant beneficiosa per totes les parts. Reflexió sobre el pas del temps, sobre la memòria i les empremtes, les petjades, la transmissió gairebé gremial de coneixements, la duresa dels oficis artesanals, la incertesa del seu futur... Tot a través de la mirada a les rutines de cada protagonista, fotos als seus tallers i a les seves eines, a les seves mans, plenes d'empremtes del temps i a l'obra que les dues nissagues han ajudat a reconstruir, el monestir de Santa Maria de Poblet.

Dues nissagues d'artesans espluguins

La família Martí, de Cal Biel, compta ara mateix la quarta generació dedicada a les arts del ferro. La seva vinculació amb el Monestir de Poblet neix cap a l'any 1941 quan Ramon Martí, segon ferrer de la nissaga, passa a encarregar-se de la reconstrucció de les peces de ferro forjat del cenobi, gràcies a la recomanació d'Eduard Toda. Els monjos tot just acabaven de tornar al monestir i els primers anys de reformes es dedicaren bàsicament a feines d'arranjament, restauració de les peces essencials per a la vida diària de la comunitat. Amb el pas del temps, sense perdre funcionalitat, guanyà pes la vessant artística de les peces, desenvolupant-se d'aquesta manera el vertader tarannà creatiu del forjador. Baranes, portes, reixes, teieres, candelers, reliquiàris, lampadaris, campanes, crucifixos... l'art de la forja dels Biel és patent en totes les sales del monestir. Aquests treballs suposen per a la família una immillorable targeta de presentació, cosa que els obre les portes a treballar per esglésies i particulars de tot el món. A principis dels 70 comença a treure el cap pel taller la nova generació, Valentí Martí, que mica en mica va prenent el relleu al seu pare i al seu avi. Fins a dia d'avui, en què els seus fills, Marc i Enric, segueixen el camí familiar en l'art de la forja.

La família Vendrell compta actualment la cinquena generació dedicada al món i al domini de la pedra.

Picapedrers i escultors, tenen, com els Martí, una llarga relació amb el Monestir de Poblet. La seva trajectòria al món de la pedra s'inicia l'any 1890 amb Ramon Vendrell Rovira i es dedica en les dues primeres generacions a la construcció d'obra civil, ponts i carreteres. És amb la tercera generació de picapedrers que s'inicia la relació amb el Monestir de Santa Maria de Poblet. Som a l'any 1940, els monjos tornen a habitar el monestir i s'ha de restaurar tot el que s'ha malmès en cent anys d'abandó. Per tal de dedicar-s'hi, Miquel Vendrell Fonoll, comença a treballar en un taller als peus del monestir. Des d'aquest moment la relació de la família amb Poblet es fa inseparable. La relació també projecta, dins el món de la pedra, el nom de la família Vendrell i temples com Vallbona de les Monges, Santes Creus, la Catedral del Pi de Barcelona i tants d'altres passen, mica en mica, a engruixir el seu currículum.

L'autora

Ivana Larrosa, originària de Logroño, ha navegat per tot un mar de professions, totes elles relacionades amb el món audiovisual, fins a especialitzar-se en la fotografia. Tot i que atresora una extensa formació en el camp audiovisual i en la fotografia en particular, el seu amor per la càmera és vocacional. Com ella mateixa diu, va créixer en ella fins i tot abans de tenir ús de raó. En la seva obra, la manera d'aproximar-se a les persones no és abordant-les directament sinó familiaritzant-se primer amb els objectes que utilitzen, teixint una trama entre l'eina, la memòria que hi ha quedat gravada i la persona que hi ha deixat la seva empremta. És una relació que ja vam poder veure a la seva exposició Lagares afines i que tornem a trobar a Seny.